

RepOD

Repozytorium Otwartych Danych

Kolekcja instytucjonalna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Co wpłynęło na decyzję o założeniu kolekcji instytucjonalnej w Repozytorium Otwartych Danych?

Narastające potrzeby pracowników uczelni, aby deponować swoje dane surowe i inne wyniki badań, które nie mają postaci artykułu czy monografii. RepOD jest repozytorium o zasięgu krajowym, co sprawia, że deponowane zbiory mogą być zauważone przez większą grupę odbiorców. Liczyliśmy na szybsze „wyjście” w świat, rejestrację repozytorium w światowych zasobach, agregację zbiorów RepOD przez programy indeksujące tego typu platformy oraz wsparcie informatyczne (aktualizacja oprogramowania).

Czy uniwersytet przyjął politykę otwartości w zakresie danych badawczych?

Polityka otwartości została przyjęta rozporządzeniem Rektora UMK Nr 232 z dnia 17 listopada 2021 r. Pracownicy, doktoranci i studenci zobligowani są do działań mających zapewnić otwarty dostęp do pełnych wersji danych badawczych poprzez umieszczanie danych w Repozytorium Danych Badawczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na licencjach Creative Commons. Utworzenie kolekcji umożliwia realizację polityki otwartości.

**UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU**

Kolekcja instytucjonalna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu została utworzona w listopadzie 2019 r.

<https://repod.icm.edu.pl/dataverse/umk>

Jakie jednostki są odpowiedzialne za opiekę nad kolekcją?

Opiekę nad kolekcją sprawują Oddział Informacji oraz Oddział Komputeryzacji i Digitalizacji Zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej UMK w Toruniu. Promocja platformy realizowana jest we współpracy z Działem Nauki i Działem Promocji UMK.

Czy w instytucji jest powołany data steward?

W bibliotece nie zostało utworzone stanowisko data stewarda, bibliotekarzom nie powierzono także obowiązków związanych z taką rolą. Data steward powinien być członkiem zespołu realizującego projekt (stałym pracownikiem znającym temat projektu), by na bieżąco dokumentować prowadzone badania. Osoba spoza dziedziny czy dyscypliny, niezwiązana z projektem, nie jest w stanie kontrolować, czy realizacja prac badawczych przebiega zgodnie z założonym wcześniej planem.

Jakie formy wsparcia w zakresie zarządzania danymi oferowane są naukowcom?

Link do repozytorium umieszczony jest na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej, w module poświęconym otwartej nauce. Informacje o repozytorium rozsyłane są także cyklicznie w uczelnianym newsletterze oraz w mailach do kierowników projektów naukowych. Pracownicy zainteresowani deponowaniem kontaktują się najczęściej telefonicznie lub mailowo z pełnomocnikiem ds. otwartej nauki powołanym przez Rektora UMK (mgr Dominika Czyżak), jak również z bibliotekarzami Oddziału Informacji BU (mgr Kamila Perlik, dr Dominik Piotrowski), którzy są bezpośrednio odpowiedzialni za deponowanie w repozytorium danych badawczych.

Wsparcie w zakresie zarządzania danymi badawczymi

Pomocy w sprawach związanych z deponowaniem danych badawczych udzielają mgr Kamila Perlik i dr Dominik Piotrowski. Pełnomocnikiem ds. otwartej nauki jest mgr Dominika Czyżak.

Przygotowana została także strona poświęcona Otwartej Nauce, na której znajdują się informacje o otwartej nauce, Planie S, repozytoriach, przykładowe DMP, instrukcje deponowania danych, linki do stron informacyjnych o repozytoriach danych oraz Platformy Otwartej Nauki.

➤ <https://www.bu.umk.pl/open-access>

Polityka Otwartego Dostępu

➤ [Zarządzenie nr 232 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia Polityki wolnego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych](#)

Jak przebiega współpraca z naukowcami deponującymi dane?

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na następujące problemy i trudności:

- wybór właściwej kolekcji – zdarza się, iż zbiór jest deponowany w pierwszej dostępnej kolekcji, zbiory nie są deponowane we właściwych kolekcjach dziedzinowych, bibliotekarze przenoszą je do odpowiedniej dziedziny,
- słowa kluczowe – wpisywane są po przecinku, a nie każde w osobnym oknie,
- wybór odpowiedniej licencji do plików z danymi – to zdarza się najczęściej przy pierwszym deponowaniu danych,
- nie są tworzone pliki readme.txt – plik readme.txt jest często powtórzeniem danych już umieszczonych wcześniej w trakcie deponowania, więc jest to uważane przez deponujących za dodatkową/powieloną pracę.

Jakie są aktualnie najważniejsze wyzwania związane z właściwym zarządzaniem danymi i ich udostępnianiem?

Naukowcy nadal z rezerwą podchodzą do pisania planów zarządzania danymi badawczymi i deponowania prac oraz danych. Wynika to jednak z tego, że są to stosunkowo świeże wytyczne. To kwestia czasu. Podobnie, według mnie naukowcy przyzwyczajają się do nowych zadań, wynikających z realizacji projektów finansowych z budżetu państwa. Konieczność publikowania w OA jeszcze dwa lata temu wydawała się trudnością, teraz już nie jest to większym problemem. Na pewno podstawowa sprawa to docieranie z informacją. Niestety, problemem jest przebicie się przez gąszcz informacji. Komunikaty rozsyłane w biuletynie ogólnouczeniowym czy maile kierowane do konkretnych osób nie zawsze są czytane. Mimo wszystko uważam, iż należy co mniej więcej dwa miesiące przypominać adresy repozytorium czy stron poświęconych OA. Wielu pracowników naukowych kojarzy, iż najpewniej informacje można uzyskać w Bibliotece, do nas kierują więc pytania.

Odpowiedzi udzielili pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu: Dominika Czyżak, Kamila Perlik, Karolina Zawada i Dominik Piotrowski.

Opracowanie: Platforma Otwartej Nauki, wrzesień 2022 r.

RepOD

Repozytorium
Otwartych Danych

Repozytorium Otwartych Danych RepOD służy do otwartego udostępniania wszelkiego typu danych badawczych wytworzonych, zebranych lub opisanych na potrzeby działalności naukowej. Z serwisu korzystać mogą indywidualni naukowcy i instytucje zainteresowane prowadzeniem własnych kolekcji.

Kontakt: repod@pon.edu.pl